

Unna Lehtipuu

TIMANTTI- PESULA

Sijoita elämäsi fiksusti

TALENTUM PRO
Helsinki 2016

Copyright © 2016 Talentum Media Oy ja Unna Lehtipuu
Kansi: Ea Söderberg
Taitto: Maria Mitrunen

ISBN 978-952-14-2980-4
ISBN 978-952-14-2981-1 (sähkökirja)
ISBN 978-952-14-2982-8 (verkkokirja)

BALTO print, Liettua 2016

Anna palautetta: www.talentum.fi

*Omistettu Millielle, Marjatalle, Viiville, Ilmille,
Vienolle, Aulikille ja Maijalle.
Ja Sinulle.*

” Suuri mahdollisuutesi on siellä, missä itse olet. Älä väheksy oman paikkasi ja aikasi merkitystä. Kaikki paikat ovat tähtien alla, joka ikinen paikka on maailman keskipisteessä. Kun seisot ovesi kynnyksellä, sinulla on kahdeksan tuhatta mailia kiinteää maata allasi ja tähtien loisto pääsi yllä. – – Katso jalkojesi alle. Kulta ja timantit ja kaikki arvokkaat kivet tulevat maasta, eivät ne tipahda päällemme taivaista. ”

– John Burroughs, 1908 –

Esipesu

Elävätkö rahasi sinun arvojesi mukaista elämää? Vastaavatko kalenterimerkintäsi sitä, mihin arvokkaat minuuttisi ja elämäsi tunnit haluat käyttää? Oletko jo sijoittanut talenttisi tekemiseen, joka tekee elämästäsi merkityksellistä, lisää hyvinvointia ja tuottaa hyötyä myös muille?

Tervetuloa *Timanttipesulaan*. Tämä kirja valkopesee ja linkoaa käsityksiä rahasta, ajasta ja talentista. Jos mietit, miten nämä elämäsi strategiset pääomat eli timanttisi kannattaa sijoittaa, olet oikeilla sivuilla. Olet jo aloittanut matkan elämäsi parhaaksi sijoittajaksi.

Vaikka raha kulkee kanssamme kaikkialla, henkilökohtaisella tasolla rahasta ja erityisesti siihen liittyvistä tunteista ja haasteista puhuminen on useimmille hyvin vaikeaa, lähes tabu. Silti tekemällä kulutus päätöksiä viestimme vahvasti rahalla.

Rahaviestit piirittävät meitä muun muassa kulttuurimme sanakaritarinoissa, sananlaskuissa ja asenteissa. Ne vyöryvät lakkaamatta teeveeruudulta, äänialloilta ja ovat sisäänkirjoitettuja arjen sosiaalisissa normeissa. Vaikka raha ja aika ovat puhdasta ratiota, haasteelliseksi tilanteen tekevät ne tunteet ja symboliset arvot, joita niihin liitämme. Useimmat niistä syntyvät jo varhaisessa lapsuudessa.

Amerikkalaisen psykologiyhdistyksen APA:n vuosittaisen tutkimuksen mukaan rahaan liittyvät asiat ja huolet ovat stressinaiheuttaja numero yksi – riippumatta siitä, millainen taloudellinen ilmasto kulloinkin vallitsee.¹ Rahaan liittyvää stressiä on kutsuttu jopa hiljaiseksi tappajaksi, ja siksikin aihe pitää ottaa vakavasti. Mille ranking-sijalle se sinun elämässäsi asettuu?

Tämä kirja on matka sisäiseen rahaelämäsi. Rahaan, jota sinulla on tai ei ole; rahaan, jota kulutat, säästät, perit, menetät tai josta vasta unelmoit. Toivon, että kirjaa lukiessasi kuljetat mukanasi muistikirjaa, johon kirjaat huomioitasi, muistojaasi ja merkintöjä sitä mukaa, kun etenet. Näin saat lisättyä lämpöasteita pesulakokemukseesi. Jokaisen luvun lopussa on linkousohjelma, jossa esitän sinulle kysymyksiä ja tehtäviä. Voit tehdä ne yksin, kumppanisi tai perheesi kanssa tai ystäväporukalla kahvipöydässä, illanistujaisissa tai työpaikan vetäytymisessä. Kysymysten ja teemoja ympärille voi myös rakentaa Timanttipesula-workshopin.

Kirjan kaksi muuta osaa käsittelee elämämme toisia strategisia pääomia, aikaa ja talenttia, ja niiden fiksua sijoittamista aineetoman pääoman ja hyvinvoinnin maksimoimiseksi. En voi taata pankkisalduksen kasvavan tämän kirjan lukemisen myötä, mutta lupaan sen rikastuttavan elämäsi ja sparraavaan sinua käyttämään rahaasi, aikaasi ja talenttiasi paremmin arvojesi mukaisilla tavoilla. Kädessäsi on toisenlainen sijoituskirja.

Maailman tiedeyhteisöissä on viime aikoina keskusteltu vilkkaasti onnellisuudesta ja hyvinvoinnista. Erityisesti filosofiassa alan tutkimuksella on vahvat perinteet, mutta kysymystä on pohdittu myös monesta muusta näkökulmasta. Talouden kannalta yksi aiheeseen keskittyvistä aloista on onnellisuuden taloustiede (*happiness economics*), joka tutkii elämänlaatua taloustieteellisin ja psykologisin menetelmin. Tutkimukset osoittavat, että rahan ja onnellisuuden

välillä on vahva positiivinen korrelaatio, mutta vain tiettyyn, noin keskituloiseen ansiotasoon saakka. Toisinaan jopa köyhyysrajan ylittäminen riittää. Kun perustarpeemme ovat tulleet riittävän hyvin tyydytetyiksi, rahan symboliset merkitykset alkavat korostua enemmän. Jos haluat kasvattaa varallisuudellasi tyytyväisyyttä elämään, kannattaa raha, aika ja talentti laittaa palvelemaan itsesi lisäksi myös muita ihmisiä ja syvimpiä arvojasi.

Näitä havaintoja tukevat omat kokemukseni. Viime vuodet minulla on ollut mahdollisuus työskennellä varainhankinnassa kasvokkain sekä maailman absoluuttisesti köyhimpien ihmisten – jotka elävät alle 1,9 dollarilla päivässä² – että maailman rikkaimpien ihmisten kanssa. Työssäni olen keskustellut heidän kanssaan hyvästä elämästä, rahasta, ajasta, unelmista ja peloista. Monet lainalaisuudet ovat samoja, elitpä sitten yltäkylläisyydessä tai niukkuudessa. Keskustelujen lisäksi olen kahlannut ja opiskellut ison määrän tutkimusta, kirjallisuutta ja muuta materiaalia, joita tuon kirjassa esiin. Varsinaisesti tämä aihe imaisi minut mukaansa jo yli 15 vuotta sitten divarin hyllyjen välissä.

Yksi kirjan luvuista käsittelee ajatuskumppaneita ja niiden tärkeyttä. Siksi minäkään en kirjoittanut *Timanttipesulaa* umpiossa. Olen kerännyt vuosien mittaan ympärilleni viisaiden neuvonantajien joukon, joiden kanssa olen keskustellut kirjan teemoista, haastanut ajatteluani ja tutkimustuloksia sekä etsinyt lisää tietoa. Useimmat neuvonantajistani olen tuntenut jo parin vuosikymmenen ajan, ja arvostan heitä erityisesti siksi, että tiedän heidän elävän kuten opettavat. Heidän erityisosaamisalueensa liittyvät talouteen, psykologiaan, markkinointiin, tulevaisuudentutkimukseen, johtamiseen, kykyjenetsintään, menestykseen ja teologiaan. Olen iloinen, että voin esitellä heitä sinulle tämän kirjan sivuilla.

Tämän kirjan tekemiseen ovat osallistuneet myös monet muut ystäväni, naisverkkolaiset ja Timanttipesula-blogin seuraajat. Heidän Timanttipesula-workshopissa kirjaamiaan tositarinoita ja kokemuksia rahasta, ajasta ja talentista löydät kirjan sivuilta (nimet on muutettu yksityisyyden suojaamiseksi). Uskon niiden tarjoavan vipuvoimaa päästäksesi paremmin kiinni omaan tarinaasi ja ydinmuistoihisi.

Raha, kuten aika ja talenttikin, kannattaa laittaa palvelemaan arvoja, tavoitteita ja hyvinvointia. Arvioiden mukaan suomalaisten pankkitileillä makaa tälläkin hetkellä monimiljaridomaisuus (kesäkuussa 2016 yli 84 miljardia euroa, keskimäärällä 0,22)³ niin sanottua laiskanpulskeaa rahaa. Se tarjoaa toki pankeille mahdollisuuden edulliseen lainanantoon kulutusluottoihin tai yrityslainoihin. Mutta harvempi sijoittaa itse tai laittaa rahansa tekemään aktiivisemmin työtä omistajansa eteen. Syynä voi olla esimerkiksi tiedon puute, tottumus tai pelko. Siksi rahasta ja sijoittamisesta tulisi puhua paljon enemmän, muissakin kuin ammattipiireissä. Rahaan liittyviä taitoja tulisi opettaa jo pienestä saakka.

Tämän kirjan kirjoittamisesta tuli odottamattoman henkilökohtainen matka. Omaan sisäiseen raha- ja aikaelämäni kurkistaminen on rentouttanut ja järkeistänyt rahan ja ajankäyttöäni. Olen laittanut ne tuottamaan enemmän merkityksellisyyttä, hyvinvointia ja onnellisuutta. Olen tietoisempi siitä, mitä kaikkia tunteita ja tarpeita yritän esimerkiksi rahalla hoitaa ja kompensoida, mikä antaa minulle vapautta valita myös toisin. Olen löytänyt paljon keskeneräisiä, käsittelemättömiä asioita, joiden parissa jatkan. Timanttipesula on myös itselleni kirkastanut omaa tarkoitustani, miksi-kysymystäni.

Tästä kirjasta tuli yllättäen myös matkakirja, sillä käsikirjoitusta tehdessäni olen matkannut pohjoisen napapiirin ja eteläisen

päiväntasaajan väliä. Siksi muistiinpanoja on kirjautunut niin Nairobinkin slummeissa, Ugandan rahanvaihtopisteissä, Las Vegasin kultahammaskasinoilla, läntisen pankkimaailman tärkeimmillä paikoilla, Jerusalemin historiallisissa kortteleissa, Istanbulin baasareissa, pakolaisleirillä kuin ivalolaisella porofarmilla. Suurin osa tekstistä on silti syntynyt kotonani Espoossa, jossa jaan kotitoimistotyöhuoneen nuorimmaiseni eli nyt 6-vuotiaan poikani kanssa. Kirjan valmiiksi saattaminen ilahduttaa erityisesti häntä: äidin huomiotaloutta palautuu iso lohko takaisin häneen ja muihin perheenjäseniin, pois koneen näppäimiltä.

Ennen kaikkea tämän kirjan kirjoittaminen on ollut hyvin riemullinen ja innostava kokemus. Toivon, että se välittyy kirjan sivuilta ja että kirjan havainnot ravitsevat sinua omalla löytöretkelläsi.

Burroughsin sanoin, ”sinun suuri mahdollisuutesi on siellä, missä olet”. Sinulla on jo ne resurssit, jotka tarvitset hioaksesi elämästäsi kirkkaimmat timantit. Juuri siinä elämässä, joka on sinun omasi. Niillä tunteilla ja päivillä, jotka sinulla on jäljellä. Niillä taidoilla, joita voit vielä kasvattaa. Älä enää odota täydellistä hetkeä tai aikaa, sitä ei tule. Se alkoi jo.

Espoossa 15.8.2016

Unna Lehtipuu